**Nr. 342. Dnia 10 grudnia. Sobota. Dnia 28 listopada (10 grudnia) 1892 r.**

**PRENUMERATA.** Kurjer Warszawski wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzą stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświątecznych dodatki poranne.
Warunki prenumeraty podane są w nagłówku numeru głównego.
Oddzielna przedpłata na dodatek poranny przyjmowaną być nie może.

# KURJER WARSZAWSKI.

## Dodatek poranny.



| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Dziś: | *Loretańskiej N. M.P.* | Wschód słońca o godzinie | 7-ej minut 54. | | Wschód księżyca o godzinie 11 minut 45 r. | | Środa: | Djoskora i Herona |
| Niedziela: | Damazego i Sabiny. | Zachód " | 3-ej " 47 | | Zachód " 7 " 24 w. | | Czwartek: | Walerjana Męcz. |
| Poniedz.: | Aleksandra M. | Długość dnia godzin | 7 " 50 | | Wysokość wody na Wiśle st. 1 c. 10 (st. 2 c. 1). | | Piątek: | Euzebjusza B. M. |
| Wtorek: | Łucji P. Męcz. | Ubyło " | 8 " 53 | | Dziś o godzinie 4-ej rano zimna 4°. | | Sobota: | Łazarza B. |

***Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji 268.— Telefon Administr. 517.***
***W Łodzi kantor własny, Piotrkowska 7/281, telefonu nr. 313.***

### KALENDARZ.

*Imiona słowiańskie:* Dziś Wyszosławy, jutro Radzisławy bł.

*Zgromadzenia:* Posiedzenie członków komisji gospodarczej wystawy wyrobów skórzanych. (Gmach Muzeum przemysłu i rolnictwa na Krak.-Przedm.—12 w południe.)— Posiedzenie członków zarządu cmentarza powązkowskiego. (Kancelarja cmentarza za rogatką powązkowską—12 w południe.)— Sesja zgromadzenia cukierników warszawskich. (Sala wydziału administracyjnego w magistracie—7 wieczorem.)

*Wybory:* Składanie kartek wyborczych na członków komitetu, delegacji wyborczej i delegacji rachunkowej Towarzystwa resursy kupieckiej. (Gmach resursy przy ulicy Senatorskiej—od 4—6-ej wieczorem, poczem obliczenie głosów.)

*Pobór wojskowy:* Superrewizja popisowych chrześcjan z ulgami trzeciego stopnia, oraz drugiego stopnia od № 1 do 500. (Baraki rekruckie na Pradze—8 rano.)

*Wystawy stałe:* Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych. (Krak.-Przedm. № 15—od 10-ej rano do 5-ej po południu.)— Wystawa obrazów Krywulta. (Hotel Europejski—od 10-ej rano do 8-ej wieczorem.)— Wystawa obrazów spółki malarzy i rzeźbiarzy. (Nowy-Świat № 27—od 10-ej rano do 7½ wiecz. Wystawa etnograficzna. (Krak.-Przedm. 17—od 10-ej rano do 4-ej po poł.—Wystawa prób i wzorów przemysłu fabrycznego i rękodzielniczego krajowego. (Gmach Muzeum przemysłu i rolnictwa na Krak.-Przedm. № 66—codziennie od 10-ej rano do 4-ej po południu, w niedziele zaś i święta od 12—4-ej po południu. Wejście bezpłatne.)

*Wystawy terminowe:* Na wpisy dla niezamożnej młodzieży, oraz na budowę gmachu własnego Towarzystwa sztuk pięknych wystawa obrazów artysty-malarza p. Alfreda Wierusz-Kowalskiego. (Gmach wystawy Towarzystwa sztuk pięknych na Krak.-Przedm.—od 10-ej rano do 4-ej po poł.

*Koncerty:* Wieczorek muzyczny dla członków Stowarzyszenia wzajemnej pomocy subjektów handlowych wyznania mojżeszowego, oraz osób zaproszonych. (Lokal Stowarzyszenia przy ulicy Długiej—8 wieczorem.)

*Teatry:* Wielki: dziś „Hedda Gabler" (pierwszy raz); jutro, o godz. 1-ej po południu, przedstawienie poranne na dochód kasy pożyczkowo-wkładowej artystów teatrów warszawskich: „Pajace" (z udziałem panny Assunty Lantes i p. Achillesa Stehlego), „Ryszard III-ci" (obraz 1-szy aktu 1-go), oraz „Wieszczka lalek"; wieczorem zaś „Hedda Gabler";— Rozmaitości: dziś „Nauczycielka"; jutro „Narkotyk" (debiut pani Tarnowskiej), oraz „Dom otwarty" (debiut pani Paprockiej); — Mały: dziś „Influenza prowincjonalna"; jutro „Ptasznik z Tyrolu". (7½ wieczorem.)

*Lombard miejski:* Gotówki w kasie lombardu do rozdania na zastawy znajduje się na dzień dzisiejszy 771 rs. 54 kop. (Pożyczki wydawane będą od godz. 9-ej rano do 2-ej po południu, wykup zaś i prolongata uskuteczniają się od 9-ej rano do 3-ej po południu.)

## WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

= *Graždanin* donosi, iż ministerjum finansów gromadzi obecnie dane w kwestji projektowanej rewizji przepisów paszportowych. Prace te ministerjum pozostają w związku z projektem zreformowania systemu paszportowego.

= *Mosk. wied.* dowiadują się, iż ministerjum oświaty po raz pierwszy w r. b. zamierza zorganizować, tytułem próby, w okręgu naukowym petersburskim kursa praktyczne dla kandydatów na posady nauczycieli gimnazjalnych.

= Dla dogodności debentów wnoszących obecnie różne terminowe opłaty do kas miejskich, magistrat postanowił bez względu na obowiązkową miesięczną rewizję przypadającą we wtorek 13-go b. m., pobierać w kasach pomocniczych przez ciąg całej soboty 10-go grudnia, pozostawiając kasom na uskutecznienie przelewów i uregulowanie rachunków tylko jeden dzień, mianowicie poniedziałek 12-go grudnia. Dotychczas były pozostawiane na uporządkowanie buchalterji i przygotowanie kas do rewizji każdego miesiąca dwa dni, co łącznie z trzecim dniem, przeznaczonym na samą rewizję, znacznie skracało termina poborowe w ogólności.

= Z powodu zbliżających się świąt i ożywienia handlu na rynkach miejskich, za Żelazną bramą, na Starem mieście i na Muranowie, zarząd miejski zezwolił do d. 13-go stycznia handlować na powyższych rynkach artykułami żywności itp., i osobom niedzierżawiącym miejsc na rynkach, narówni z dzierżawcami, z warunkiem, ażeby przy stawianiu stołów do sprzedaży nie zacieśniano przejść i nie tamowano komunikacji. Sprzedaż choinek może się odbywać za Żelazną bramą na placyku przy Saskim Ogrodzie i na placach: przy ulicy Nowomiejskiej, na placu św. Aleksandra obok skweru i przy pomniku Kopernika.

= Stosownie do obowiązującego kontraktu przedsiębiorca oczyszczenia miasta przy mrozie 5-ciostopniowym przestaje już sam dopełniać wywózki, lecz tabor swój złożony z 50 wozów oddaje do rozporządzenia magistratu. Przedsiębiorca wystąpił już do magistratu o przyjęcie taboru, magistrat jednak oświadczył, że tabor ma obowiązek przyjąć dopiero wtedy, jak miasto będzie całkowicie od śniegu oczyszczone przez przedsiębiercę, że zaś ten ostatni zobowiązań nie wypełnił, przeto oczyszczanie miasta zarządzono na koszt przedsiębiercy. W tym celu wynajęte zostały prywatne furmanki, które wywożą śnieg z ulic za umówione wynagrodzenie pod kontrolą służby inżenierskiej, wydatek zaś potrącany będzie z należności przedsiębiorcy, który i ze swej strony urządzi kontrolę wywózki śniegu.

= Jeden z tutejszych fabrykantów przedstawił p. oberpolicmajstrowi własnego pomysłu ruszty, przeznaczone do rozpalania ognisk na ulicach podczas silniejszych mrozów.

= Piękny plafon w sali hr. Berga, inaczej sztandarową zwanej w gmachu ratusza, gdzie mieszczą się chorągwie cechów, okazał się uszkodzonym z powodu zaciekania wody przez dach swego czasu zepsuty. Plafon, a przy niem ściany sali, mają być gruntownie odnowione.

= Pod skutkami, wynikającemi z par. 326 i 327 kod. kar. wzywane są do powrotu następujące osoby samowolnie przebywające za granicą: Jan Bauman 38 l., Karol Czempiński 55 l., Leon Kaczyński 28 l., Anna z Piórnickich Raumowa 37 l., Aleksander-Tadeusz Stekowski 26 l. i Bogumił Wandt 31 l.

= Z powodu zasp śnieżnych kolej kursko-kijowska, oraz moskiewsko-kurska, nie biorą odpowiedzialności za terminową dostawę towarów.

= Miesięczne posiedzenie komitetu damskiego, istniejącego przy warszawskim oddziale Towarzystwa opieki nad zwierzętami, odbędzie się w d. 13-ym b. m., o godzinie 8-ej wieczorem w lokalu Towarzystwa przy ulicy Zielnej nr. 19.

= W czasie zabawy przedświątecznej, „Jarmarkiem" zwanej, odbyć się mającej w połowie grudnia r. b. w resursie Obywatelskiej, dyżury raczyły przyjąć: p. Jadwiga Czakówna z pp. Noiretówną i Barszczewską, oraz p. Lüdowa z p. Trapszówną.

= Wspomnienie pośmiertne.

Wczoraj, o godzinie 9-ej zrana, po długich i ciężkich cierpieniach zmarł w Warszawie ś. p. Władysław Mazurkiewicz, członek miejscowego sądu okręgowego.

Urodzony w Wieluniu z rodziny obywatelskiej, ś. p. Mazurkiewicz ukończył w r. 1846-ym kursy prawne w Warszawie i niezwłocznie wstąpił tu do sądownictwa.

Po otrzymaniu w r. 1850-ym pierwszej posady etatowej (sekretarza przy prokuratorze sądu apelacyjnego), zmarły urzędował bez przerwy w naszem mieście, jako asesor sądu poprawczego i trybunału, podprokurator sądu apelacyjnego, wreszcie prokurator trybunału cywilnego.

Po reformie sądowej, z początkiem r. 1878-go został ś. p. Władysław Mazurkiewicz członkiem sądu okręgowego warszawskiego i w tym charakterze, aż do obecnej chwili, czyli przez całych lat 15, zasiadał w wydziale hypotecznym, gdzie jego doświadczenie fachowe, prawość nieskazitelna, rzadka uprzejmość i słodycz charakteru jednały mu szacunek i życzliwość powszechną.

Zgon zacnego człowieka, budzący w szerokiem kole znajomych uczucie głębokiego żalu, dotkliwą sprawia szczerbę w sądownictwie tutejszem.

Cześć pamięci zasłużonego pracownika!

= Na kolei wiedeńskiej.

Wydział służby ekspedycyjnej, stanowiący dotąd organ samodzielny w zarządzie kolei wiedeńskiej, ma być podobno włączonym do wydziału ruchu i stanowić w przyszłości część jego integralną.

Porządek podobny obowiązuje już dawno na innych kolejach państwa i jest tem motywowany, że służba ekspedycyjna zostaje w tak ścisłym związku ze służbą ruchu, iż i łączność administracyjna obu tych gałęzi staje się do pewnego stopnia niezbędną.

W razie też wprowadzenia zmiany powyższej, na wszystkich stacjach pomniejszych część ekspedycyjna zależną byłaby od zawiadowców stacji, a jedynie stacje pierwszorzędne, gdzie ruch towarowy jest bardzo znaczny, posiadałyby ekspedycje oddzielne, zawsze jednak zależne od wydziału ruchu.

Stosownie do świeżo wydanego rozporządzenia na kolei warszawsko wiedeńskiej wprowadzony zostaje nowy porządek wydawania biletów bezpłatnej jazdy dla urzędników tejże kolei.

Według przyjętej obecnie zasady z biletów klasy I-ej korzystać mogą tylko urzędnicy, pobierający 2,000 rs. i więcej rocznej płacy; z biletów klasy II-ej ci, których roczna pensja wynosi niemniej jak 600 rs.; wszystkie zaś pozostałe kategorje urzędników korzystać mogą tylko z biletów bezpłatnych klasy III-ej.

Wyjatek pod tym względem stanowią jedynie lekarze, którym bez względu na ich uposażenie na kolei, przysługują bilety klasy II-ej.

Na kolei wiedeńskiej przyjęto obecnie zasadę, wprowadzoną po innych biurach rządowych, ogłaszania wszelkich rozporządzeń i zmian służbowych przez osobne cyrkularze.

Pierwszy z tych cyrkularzy wystosowany do służby kolejowej, obejmuje liczne nominacje, w czasach ostatnich zatwierdzone.

= Herbata w pociągach.

Mieszkaniec tutejszy p. L. wniósł do zarządów kolei wiedeńskiej, terespolskiej i nadwiślańskiej podanie o prawo sprzedaży herbaty w pociągach osobowych.

Przedsiębiorca głównie liczy na pasażerów klasy trzeciej.

= Kradzieże.

Zamieszkałemu przy ul. Pięknej pod № 46-ym Teodorowi Polipienko w cyrku wyciągnięto zegarek złoty № 119,047. — Z otworzonego wytrychem mieszkania Lokadji Rajt przy ul. Wroniej pod № 52-im skradziono garderobę i bieliznę z cyframi L. R. i I. R.

= Awanturnicy.

Nocy wczorajszej do mieszkania konduktora kolejowego, Antoniego Makowskiego, pod № 17-ym za rogatką jerozolimską, zaczęto się dobijać.

Obudzona ze snu Makowska odpowiedziała przez drzwi, iż męża nie ma w domu.

Pomimo to, trzej pijani awanturnicy: Michał Kostek, Jan Waradzyński i Tomasz Perlet, wyłamali drzwi i pobili Makowską za to, iż im nie chciała dać wódki.

Awanturników pociągnięto do odpowiedzialności sądowej.

= Z drabiny.

W dniu wczorajszym przy uprzątaniu śniegu z dachu domu Kołodziejczyka na Kamionku, osunęła się drabina, z której spadło dwóch ludzi.

Jeden z nich, Piotr Oster, złamał nogę, drugi zaś, Wiktor Po[illegible]ński poniósł niebezpieczny szwank krzyża.

Stróż domu pod № 47 ym przy ul. Dobrej, Konstanty Zduńczyk, zajęty rąbaniem sopli lodowych na dachu, spadł z drabiny z wysokości 2-go piętra.

Podniesiono go z obrażeniami krzyża i głowy.

= Poparzenie.

Do Ludwiki Kornackiej, zamieszkałej przy ul. Kępnej, przyszła wczoraj 11-letnia siostrzenica jej, Marjanna Stasiakówna.

Dziewczynka stała przy kuchni w chwili, gdy przewrócił się duży sagan z gotującą się wodą.

Stasiakówna, na którą sagan upadł, wskutek doznanych poparzeń straciła przytomność.

Biedne dziecko odwieziono do rodziców.

Życiu Stasiakówny grozi poważne niebezpiecseństwo.

= Najechanie.

Mieszkaniec wsi Kobiałki, gm. Nieporęt, Piotr Woś, na Nowym Zjeździe najechał na Adama Kucharskiego, któremu dyszlem rozciął twarz.

W. pociągnięto do odpowiedzialności sądowej.

= Podrzutek.

W dniu wczorajszym w południe, przy szosie, w pobliżu re-

gatki grochowskiej, znaleziono koszyk napełniony sianem, a w nim kilkotygodniowe niemowlę.

Podrzutka odniesiono do przytułku przy szpitalu Dzieciątka Jezus.

= Podrzucenie w wagonie.

Wczoraj, po przyjściu pociągu kolei nadwiślańskiej, znaleziono w jednym z wagonów 3-ej klasy dziecko, liczące około 7-miu dni, owinięte w dwie chustki wełniane.

Podrzutka odesłano do szpitala Dzieciątka Jezus.

= W śniegu.

Wczoraj rano stróż kolei wiedeńskiej, Stanisław Brzozowski, sprzątając śnieg z ul. Chmielnej, znalazł w kupie śniegu zmarznięte zwłoki kilkodniowego dziecka.

Ciałko dzieciny odesłano do prosektorjum.

## NOTATNIK TERMINOWY.

— Wyciągnięte d. 23-go listopada na 26-em losowaniu akcje Towarzystwa kolei-fabryczno-łódzkiej na rs. 1000 i 100 spłacane będą jednocześnie z kuponem № 53-ci, poczynając od d. 2-go stycznia.

— D. 11-go grudnia, o godz. 1-ej po południu, w sali posiedzeń Towarzystwa dobroczynności, odbędzie się posiedzenie wydziału lekarskiego tegoż Towarzystwa.

— Od d. 11—20-go grudnia, od godz. 4-ej po południu, w resursie obywatelskiej odbywać się będzie „jarmark”, zabawa na rzecz ubogich, pozostających pod opieką Towarzystwa dobroczynności.

— D. 11-go grudnia, z powodu niedzieli, zawieszone będą czynności komisji poborowej w byłych barakach rekruckich na Pradze; d. 12-go b. m. stawić się mają do superrewizji popisowi, korzystający z ulg drugiego rzędu, którzy wyciągnęli losy z №№ od 801-go do ostatniego.

# NEKROLOGJA.

† Ś. p. Felicja ze Smoleńskich

**Oppeln-Bronikowska,**

po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, zasnęła w Bogu dnia 9-go b. m., o godzinie 2-ej w nocy. Nabożeństwo żałobne za duszę zmarłej odbędzie się w kościele dolnym św. Aleksandra, o godzinie 11-ej przed poł. dnia 11-go b. m., to jest w niedzielę. Wyprowadzenie zwłok nastąpi z tegoż kościoła zaraz po nabożeństwie na cmentarz powązkowski. Krewnych, przyjaciół i znajomych zaprasza na ten smutny obrządek w żalu pogrążony mąż z dziećmi. —4559—

†

Ś. P.

**Władysław Mazurkiewicz,**

**b. prokurator królewski przy b. trybunale cywilnym, członek warsz. sądu okręgowego,**

opatrzony św. Sakramentami, po długich cierpieniach, zasnął w Bogu dnia 9-go grudnia 1892 r., przeżywszy lat 69. Pogrążeni w głębokim smutku: żona, syn, synowa i wnuki zapraszają krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych na żałobne nabożeństwo do górnego kościoła św. Aleksandra dnia 12-go grudnia, to jest w poniedziałek, o godzinie 11-ej przed poł., a następnie na wyprowadzenie zwłok w tymże dniu i z tegoż kościoła zaraz po skończonem nabożeństwie na cmentarz powązkowski.

Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą. 3—1737

Ś. † P.

**Józef Kussmahli,**

**majster malarski.**

po długich i ciężkich cierpieniach, przeniósł się do wieczności dnia 9-go grudnia r. b., przeżywszy lat 50. W nieutulonym żalu pozostała żona, synowie i bracia zapraszają krewnych, przyjaciół i kolegów na wyprowadzenie zwłok dnia 11-go grudnia, to jest w niedzielę, o godzinie 3-ej po południu, z kaplicy ewangelicko-augsburskiej przy ulicy Mylnej na cmentarz tegoż wyznania odbyć się mające. 2—1736

# WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

(Korespondencje specjalne *Kurjera warszawskiego*.)

*Wiedeń*, 6-go grudnia.

Poseł Sokol wywodził wczoraj w parlamencie, że w Wiedniu zamieszkuje stale 200,000 czechów. Sądzę, że liczba ta jest przesadzona, może tylu mieszkańców pochodzi z Czech, lecz świadomych swojej narodowości będzie około 120,000; zawsze to ogromna liczba, uprawniająca potrzebę szkół początkowych czeskich w Wiedniu. O ile dopytać się można, mają czesi w Wiedniu 59 stowarzyszeń, „besed” itp., między niemi dwa towarzystwa teatralne, na ich afiszach widać często i najnowsze francuzkie i polskie komedje. Za przykładem, przyjętym w Czechach, postanowili słoweńscy posłowie w radzie państwa przeznaczyć pierwszą *koronę*, którą otrzymają, na potrzeby słoweńskiego towarzystwa szkolnego. Wypłacono im djety w koronach, ale w sztukach złotych po 20 koron, których na pojedyncze srebrne korony nie można jeszcze zmieniać. Nie było więc innej rady; panowie posłowie: Klun, Vosniak, Coronini, Povse, Pfeifer, Ferjancic, Globocnik, Gregorec, Kusar, Robic dotrzymali słowa, ofiarując po jednej sztuce 20-koronowej do rąk członków towarzystwa śś. Cyrylego i Metodego.

W budżecie austrjackim podniesiono pozycję na utrzymanie bezpieczeństwa w Wiedniu z powodu rozrostu stolicy o 294,000 złr.; też samą pozycję w Galicji i Bukowinie podniesiono o 39,458 złr. „z powodu wzrostu ludności oraz dla konieczności ściślejszego nadzoru nad ruchem obcych”, jak stoi w motywach preliminarza.

Utworzono samodzielny komisarjat policyjny w Przemyślu, jako w twierdzy, ekspozyturę w Nadbrzeziu, komisarjat w Nowosielicy. Ale nie dosyć na tem, gdyż w etacie ministerjum obrony krajowej podwyższono koszty na straż policyjną w Galicji o 55,078 złr., koszty na żandarmerję o 367,279 złr., na żandarmerję w Bukowinie o 41,408 złr. Straży przybędzie w Galicji 708, w Bukowinie 70 osób.

Pojawiły się już zapowiadane pamiętniki arcyksięcia Karola „zwycięzcy pod Aspern”. Dzieło to będzie obok pism Moltkego powagą w rzeczach wojska i wojny, ale autor zajmuje się wszelkiemi sprawami publicznemi, wychowaniem, administracją itd.

Napoleona stawia wysoko jako wodza; powiada: „Był on wszystkiem, tylko nie człowiekiem; wzbudzał też wszelkie uczucia tylko nie miłość u ludzi; opuszczono go zatem, gdy już tylko miłość mogła się była ostać.”

O pojedynku powiada: „Jest to pozostałość czasów dzikich, gdy każdy sądził, iż ma prawo sam sobie wymierzać sprawiedliwość.” Żąda on sądów honorowych.

O kobietach powiada: „Wszystkie kobiety, które panowały, były wielkie, inaczej nie byłyby się wydostały na tron, ani na nim utrzymały; ale wszystkie były występne, gdy się bez hamulca mogły oddać namiętnościom, najwięcej ich płeć nęcącym, a których poskramiać nie nauczono w dzieciństwie. Marja Teresa łączyła wielkość z cnotą.”

Drobne te wyjątki poświadczą już, że autor przedstawia się w swoich aforyzmach jako człowiek światły i szlachetny.

O narciarstwie wyszła dobra książeczka *Auf Schneeschuhen* przez Schollmayera. Przedstawia zastosowanie nartów w Norwegji, ważność i praktyczność tego sportu dla leśniczych, myśliwych, turystów i żołnierzy.

Słynny profesor, chirurg i poeta Albert, zawiadomił towarzystwo lekarskie o szczególnym wypadku, który niewątpliwie niezmiernie zajmie lekarzy. Cierpiał on od dłuższego czasu na dolegliwości trawienia, potem zauważył zmianę w paznogciach, później wypadły mu trzy zdrowe zęby, aż z tych oznak rozpoznał zatrucie sublimatem, co stwierdził i chemik, prof. Ludwig. Sublimatu używa prof. Albert codziennie przy operacjach; mimo ostrożności, nabawił się chronicznego zatrucia. *A.*

*

*Berlin*, 8-go grudnia.

Zmarł w Szarlottenburgu słynny elektrotechnik i uczony, tajny radzca rejencyjny dr. Werner von Siemens, który zachorował był przed tygodniem na influenzę. Do febry wzmagającej się z dniem każdym dołączyło się w niedzielę zapalenie płuc, które we wtorek zrana sprowadziło sparaliżowanie jednostronne płuc, po południu zaś o godz. 6-ej śmierć. Werner v. Siemens urodził się d. 13-go grudnia 1816-go r. w Lenthe pod Hanowerem, w majątku rodzinnym; w r. 1834-ym w Magdebargu wstąpił do artylerji pruskiej; w r. 1838-ym awansował na oficera artylerji; w r. 1844-ym komenderowany do warsztatów artyleryjskich w Berlinie, dostał się w trzy lata później do komisji, zajmującej się zaprowadzeniem telegrafów elektrycznych w państwie pruskiem. W r. 1848-ym w porcie kilońskim pierwsze podówczas założył miny, które wysadzić było można za użyciem przyrządu elektrycznego; jako komendant fortecy Friedrichsort zbudował baterje, osłaniające port w Eckernförde. Zimą 1848/9 r. z polecenia rządu położył linje telegraficzne podziemne z Berlina do Frankfurtu nad Menem i do Akwizgranu, poczem opuścił służbę wojskową i wraz z mechanikiem Halském wyłącznie zajął się prowadzeniem zakładu telegraficznego, z którego wyszły poważne odkrycia na polu elektrotechniki. Ze znacznej ich liczby wymienię tylko: metodę oznaczania miejsca uszkodzeń podziemnych lub podwodnych drutów telegraficznych i położenie pierwszej liny podwodnej głęboko w morzu pomiędzy Bone a Cagliari. Niezliczone odebrał zmarły odznaczenia. Przy sposobności jubileuszu uniwersytetu berlińskiego w r. 1860-ym Siemens otrzymał tytuł doktora filozofji *honoris causa*, w r. 1874 nominację na członka zwyczajnego akademji nauk, w r. 1886-ym tytuł doktora medycyny w Heidelbergu, w r. 1885-ym zaszczycony został orderem *pour le mérite* dla sztuk i nauk, uprzednio już zamianowany był tajnym radcą rejencyjnym. W r. 1886-ym darował państwu niemieckiemu sumę 500,000 marek na urządzenie zakładu fizyczno-technicznego, w r. 1888-ym otrzymał szlachectwo. Siemens mnóstwo wydał dzieł; w ostatniem, niezmiernie ciekawem, skreślił własne dzieje życia. Wiadomość o śmierci Siemensa wielkie w tutejszym świecie naukowym wywarła wrażenie. Cesarz, cesarzowa Fryderykowa, wielcy księstwo badeńscy, zawiadomieni o wypadku, nadesłali telegramy kondolencyjne do rodziny, w których podnoszą zasługi Siemensa na polu naukowem i technicznem i w serdecznych słowach wyrażają współczucie.

W prywatnem życiu Siemens był osobistością bardzo sympatyczną; po za pracą, której oddany był całą duszą, lubił żarty i dowcip zdrowy. Był dwa razy żonaty: z Małgorzatą Drumann, poślubioną w Królewcu, która obdarzyła go w czasie trzynastoletniego szczęśliwego pożycia dwoma synami i dwiema córkami, i z daleką krewną swoją Antoniną Siemens, córką jedyną znanego w dziedzinie techniki agronomicznej profesora Karola Siemensa w Hohenheim pod Sztutgartem.

Od r. 1890-ym Werner v. Siemens oddał kierownictwo firmy Siemens i Halske w Berlinie, w Szarlottenburgu, Petersburgu i Wiedniu, dotychczasowym swym wspólnikom: bratu Karolowi oraz synom Arnoldowi i Karolowi, sam zaś uczestniczył w firmie tylko jako wspólnik komandytowy.

Pogrzeb odbędzie się w Szarlottenburgu. Ciało złożone będzie w grobie familijnym w Szarlottenburgu.

*K.*

*

*Paryż*, 6-go grudnia.

Oryginalny sposób reklamy, lub też oryginalny stan umysłu, objawia się w naukowych marzeniach niejakiego p. Piotra Beaudonnat. Rozsyła on na wszystkie strony zawiadomienia, głoszące, iż doszedł do przekonania, że wbrew Kopernikowi i Keplerowi—ziemia bynajmiej się nie kręci i że on podejmuje się tego dowieść. Zaprasza wszystkich astronomów i matematyków na spór naukowy, z którego, zapewnia, że wyjdzie zwycięzcą. Wątpię, czy kto przyjmie zaproszenie.

Po akademji francuzkiej, akademja nauk moralnych i politycznych odbyła doroczne posiedzenie publiczne. Sekretarz jej, Jerzy Picot, oddał cześć pamięci zmarłych niedawno członków akademji, ekonomistów Baudrillarta i Courcelle-Seneuila i hr. Hübnera, odczytał sprawozdanie z dorocznych konkursów i odstąpił głosu Juljuszowi Simonowi, który odczytał notatkę bjograficzną o zmarłym również członku akademji Edwardzie Chartonie. Kiedy mowa o akademjach, przytoczę wam dowcipny epigramat, zaimprowizowany na prywatnem zebraniu przez jednego z „nieśmiertelnych” z powodu kandydatur do trzech wakujących foteli. Brzmi ono:

„Nommez France ou Fabre? fort bien.  
Kéraniou? Ça ne nous fait rien,  
Et Zola lui même est possible;  
Mais nous ne prerdrons pas Dangin  
De peur qu'il ne soit... explosible.”

Thureau-Dangin jest nazwiskiem jednego z kandydatów, zresztą *minorum gentium*; *engin* (d'engin) znaczy machina wybuchowa.

Uczniowie, zdający na patent dojrzałości—któż nie przechodził tego czyśćca?—drogo tu płacą za wszelkie próby „ściągania”, niechybnie wyśledzane przez czujnych nadzorców. Przed radą akademicką, której prezyduje sam wice-rektor Gréard, stanęło ich w tych dniach aż siedmiu, oskarżonych o przepisanie lub danie do przepisania swych wypracowań egzaminacyjnych. Wszyscy skazani zostali na odłożenie egzaminów o cały długi rok.

Izba syndykalna dorożkarzy podała do prefekta policji prośbę o założenie, na koszt miasta, szkoły zawodowej dorożkarskiej. Uczonoby w niej zaprzęgania, powożenia, obchodzenia się z końmi i ekwipażami, trochę topografji, wyjaśnianoby budowę aparatu rachującego odbyte kursy, i dawanoby odczyty o wzajemnych prawach i obowiązkach publiczności i woźniców. Podobno to ostatnie najwięcejby się przydało.

Słyszałem, że powstał tu projekt uczczenia obiadem składkowym młodego podróżnika Dybowskiego, który taką okrył się sławą, wraz ze swą rodziną, oddawna tu zamieszkałą. Dla tych, co nie wiedzą, zaznaczamy, iż nie ma on nic wspólnego z profesorem lwowskiego uniwersytetu tegoż nazwiska.

Dyrektor Opery, Bertrand, powrócił z Monachjum, gdzie jeździł specjalnie, aby usłyszeć „Walkirję”. Przywiózł z sobą mnóstwo dokumentów i materjałów do wystawienia dzieł Wagnera na kierowanej przez siebie scenie. *K.*

*

*Rzym*, 4-go grudnia.

Izba i senat uchwaliły adresy, odpowiadające na mowę królewską przy otwarciu parlamentu. Odpowiedź senatu, zredagowana przez senatora Tabarriniego, odznacza się zachowawczym swoim tonem i wielką godnością, unikając troskliwie pochlebstw dla robotników, przed którymi prasa radykalna zwykła się dziś płaszczyć, jak niegdyś prasa zachowawcza przed arystokracją. Wielce znaczącym jest w niej następujący ustęp:

„Polepszenie warunków bytu spółczesnej warstwy żyjącej z pracy rąk, równie jak serdecznie obchodzi waszą królewską mość, któremu dzieje zachowają nazwę króla ludowego, tak też stanie się dla senatu przedmiotem osobliwej troskliwości. Wszystkie wnioski, mające na celu ulgę tej tak ważnej części narodu, będą z zamiłowaniem rozbierane przez senat, dla pogodzenia litości ze sprawiedliwością, nie zaś dla zastąpienia nowemi uprzywilejowanemi klasami dawnych klas, które oświata zniosła.

„Przyjmować więc będziemy przychylnie wszystkie środki, zmierzające do zapewnienia robotnikom pola i warsztatów, dobrodziejstw prawdziwych i rzetelnych, nie zaś środki podsycające marzenia powszechnego szczęścia i błogości, bo sny takie prowadzą do bolesnych przebudzeń.”

Wszystkie, powtarzam, pogłoski o chorobie Ojca św. są całkiem zmyślone i fałszywe. Ma się On jaknajlepiej, i wczoraj przyjmował odjeżdżającego radzcę ambasady

francuzkiej przy Stolicy św., hr. de Mombel, dziś rano zaś celebrował w prywatnej kaplicy w obecności znacznej liczby cudzoziemców.

Program uroczystości jubileuszowych w Rzymie ogłoszony został przez komisję wykonawczą; znajdujemy w nim następujące główne punkty:

1. Przez trzy ostatnie dni r. b. będzie się odbywała uroczysta trzydniówka w kościele jeneralnym del Gezu z odpowiedniemi kazaniami o. Kajetana Zocchiego, a zakończy ją *Te Deum*.

2. W dzień Trzech Króli, Ojciec św. będzie przyjmować dziatwę rzymską obojej płci wraz rodzicami, przynoszącą Mu świętopietrze niewiniątek, *l'obolo degli Innocenti*.

3. W końcu miesiąca stycznia komisja wykonawcza złoży Papieżowi „hołd naukowy" pisarzy włoskich, to jest świętopietrza ich z dodatkiem prac literackich.

4. W rocznicę zjawienia się Niepokalanej Bogarodzicy w Lourdes d. 11-go lutego, koło młodzieży rzymskiej pod wezwanie Niapokalanego Poczęcia złoży Papieżowi album.

5. D. 16-go i 17-go lutego Ojciec św. będzie przyjmował pielgrzymów włoskich.

D. 18-go lutego przyjęci będą członkowie prezydencji kongresów katolickich, którzy złożą dary, uzbierane na mszę jubileuszową, i komitet pań rzymskich, przynoszących ów ornat, wyszywany złotem i urjańskiemi perłami, który nazajutrz służyć będzie Papieżowi do mszy.

7. D. 19-go lutego Ojciec św. celebrować będzie u św. Piotra w obecność wielu tysięcy pielgrzymów i mieszkańców Rzymu.

8. W bazylice Lateranu nastąpi nazajutrz, 19-go lutego, uroczyste *Te Deum*.

9. D. 21, 22-go i 23-go lutego odprawiać się będzie dziękczynne nabożeństwo w kościele św. Wawrzyńca *in Panisperna*, gdzie Leon XIII-ty przed 50-iu laty wyświęcony na biskupa.

10. W oktawę, t. j. 26-go lutego, komisja, odziawszy stu starych żebraków i żebraczek, zaprowadzi ich do stołu Pańskiego w tymże kościele *in Panisperna*, a potem w sąsiedniem zabudowaniu da dla nich wielką biesiadę, w której usługiwać im będą do stołu panowie i panie z arystokracji rzymskiej.

11. W ciągu lutego odbędzie się wielka akademja, czyli popis muzyczno-poetyczny na cześć solenizanta w kościele *Santi-Apostoli*. Część jego literacka kierowana będzie przez akademików Arkadji, a część muzyczna przez głośnego Dominika Mustafa, dyrektora kapeli papiezkiej.

12. D. 3-go marca, w rocznicę koronacji Leona XIII-go, odśpiewane zostanie uroczyste *Te Deum* w bazylice św. Piotra.

13. Odbywać się będą misje dla ludu przed Wielkim tygodniem w czterech kościołach Rzymu.

14. D. 11-go kwietnia, w którym przypadną imieniny Papieża, nastąpi uroczyste *Te Deum* w bazylice N. Panny Większej, czyli Śnieżniej.

15. W ciągu jubileuszu, dni, których daty nie są jeszcze wiadome, Ojciec św. przyjmować będzie towarzystwa katolickie i lud rzymski gromadami.

16. Pielgrzymki będą się powtarzały i ciągnęły przez cały r. 1893-ci. Każda z nich przyjmowana będzie przez Papieża po należytem porozumieniu się z kardynałem-wikarym, ks. Lucydem-Parocchi, prezesem komisji jubileuszowaj.

*D.*

# Telegramy „Kurjera Warszawskiego".

**Petersburg** 9-go grudnia. *(Tel. Aj. półn.)* — *Gazeta handlowo-przemysłowa* donosi, że ministerjum finansów zamierza także zmienić stawki celne na towary perfameryjne. Pogłoski gazet zagranicznych, jakoby ustanowione miało być cło wywozowe na pszenicę, pozbawione są wszelkiej podstawy.

**Taszkent** 9-go grudnia. *(Tel. pr. Kur. W.)* — Wojenny sąd okręgowy rozpoczął w dniu dzisiejszym roztrząsać sprawę o nieporządki, jakie wydarzyły się w Taszkencie w d. 24-ym czerwca. Przed sądem staje 60 osób. *(Aj. półn.)*

## WYROK.

**Łódź** 9-go grudnia. *(Tel. pryw. Kur. War.)* — Sąd okręgowy piotrkowski, w komplecie, złożonym z przewodniczącego Firsdowa, oraz członków sądu: Szestakowa i Kołokołowa, roztrząsał tu dziś sprawę Bednarskiej, oskarżonej o znęcanie się nad dziećmi. Po zbadaniu świadków, oraz mowie obrońcy oskarżonej, adwokata przysięgłego Raubala, sąd skazał Bednarską na pozbawienie szczególnych praw i przywilejów oraz jeden rok więzienia. Wspólnik Bednarskiej, Petrokowski, został uwolniony.

## PROCES AHLWARDTA.

**Berlin** 9-go grudnia. *(Tel. pryw. Kur. War.)* — Na dzisiejszem posiedzeniu sądowem w obecności Ahlwardta prokurator po dłuższem przemówieniu przedstawił wnioski ostateczne i zażądał kary półtorarocznego więzienia.

**Berlin** 9-go grudnia. *(Tel. pryw. Kur. War.)* — Ahlwardt nie pojawił się wczoraj w sądzie z powodu słabości. Prokurator oświadczył, iż przy badaniu znaleziono w jego mieszkaniu podejrzane proszki i mikstury. Eksperci przypuszczają, iż podsądny usiłował zatruć się atropiną. W przemówieniu swojem prokurator oświadczył, iż śledztwo podczas rozprawy wykazało, jako twierdzenia Ahlwardta, dotyczące braków pruskiej broni palnej, nie odpowiadają istocie rzeczy, wskutek czego domagał się skazania oskarżonego na półtora roku więzienia. *(Aj. półn.)*

**Berlin** 9-go grudnia. *(Tel. pryw. Kur. W.)* — Minister wojny zamierza podobno wytoczyć Ahlwardtowi proces o zdradę stanu.

## KRACH TEATRALNY.

**Berlin** 9-go grudnia. *(Tel. pr. Kur. War.)* — Teatr „Apollo" rozpuścił personel. (Jest to szósty z kolei teatr w Berlinie, bankrutujący w przeciągu ostatnich dwóch miesięcy; poświęcony był baletowi; *przyp. red.)*

## SPRAWA PANAMSKA.

**Paryż** 9-go grudnia. *(Tel. pr. Kur. War.)* — Ribot i Bourgeois mają pojawić się w komisji panamskiej. Tam rozstrzygnie się los gabinetu.

**Paryż** 9-go grudnia. *(T. pr. Kur. War.)* — Prokurator jeneralny rzeczypospolitej Quesnay de Beaurepaire mianowany został prezydentem izby sądu kasacyjnego. Ankieta parlamentarna przesłuchiwała dziś Ribota, który oświadczył, iż rząd życzy sobie i poczytuje za swój obowiązek działać wespół z ankietą, aby, o ile możności, rzucić jak najprędzej światło na sprawę panamską. Bourgeois oświadczył, iż zakomunikował ankiecie wszystkie dokumenty śledztwa sądowego, według przyjętych formalności, a do ankiety należy zarządzić należyte środki, aby prawa obrony obwinionych były zabezpieczone. Brisson dziękował Bourgeois'owi za złożenie tych oświadczeń. *(Aj. póln.)*

**Paryż** 9-go grudnia. *(Tel. pr. Kur. War.)* — Monarchiści odbędą w przyszłym miesiącu w sali Wagram wielki mityng, celem potępienia odkrytych brudów w sprawie panamskiej.

## PRZESILENIE W MADRYCIE.

**Madryt** 9-go grudnia. *(Tel. pryw. Kur. W.)* — Gabinet Sagasty dotąd nie gotowy.

## BRYGANCI.

**Rzym** 9-go grudnia. *(Tel. pr. Kur. War.)* — Z Sycylji donoszą o krwawych potyczkach stoczonych z brygantami pod Nuovo, Palermo i Cagliari.

## ZASYPANI.

**Rzym** 9-go grudnia. *(Tel. pr. Kur. W.)* — Na Via Romana otwarła się nagle głęboka przepaść, która pochłonęła kilkanaście osób, w ich liczbie 3-ch ratujących strażaków.

## ŚNIEGI.

**Berlin** 9-go grudnia. *(Tel. pryw. Kur. War.)* — Z powodu zamieci śnieżnych ruch na pięciu kolejach szlązkich wstrzymany.

**Wiedeń** 9-go grudnia. *(Tel. pr. Kur. W.)* — Ponieważ rozprawy nad budżetem nie mogą być ukończone przed nowym rokiem, minister finansów przedstawił wniosek o uchwalenie tymczasowego budżetu na następujące trzy miesiące. Głosowanie nad owym tymczasowym budżetem nie obejdzie się prawdopodobnie bez burzliwych rozpraw. *(Aj. półn.)*

**Paryż** 9-go grudnia. *(Tel. Ajencji półn.)* — Opublikowano zapewnienie, że nowy gabinet będzie się trzymał polityki poprzedniego. Rząd pragnie dopomódz w równej mierze parlamentowi i władzom sądowym w rzuceniu światła na ciemną sprawę; pozostanie on wiernym zasadzie rozdziału władz. Rząd wzywa izbę do gorliwego zajęcia się swojemi zadaniami.

## TELEGRAMY HANDLOWE.

**Petersburg** 9-go grudnia. *(Telegram Ajencji półn.)* — Notowania giełdy pieniężnej. Przekazy na Londyn (kurs za 3 miesiące) 100.50 płacono, 100.15 płacono, 100.50 płacono. Przekazy na Berlin (kurs za 3 miesiące) 49.35 płacono, 49.20 płacono, 49.35 płacono. Przekazy na Paryż (kurs za (3 miesiące). 39.92½ w posz., 39.85 płacono, 39.92½ w posz. Przekazy na Belgję rs. 40 kop. 50 płacono. Usposobienie giełdy walutowej spokojne. Półimperjały russkie nowe po rs. 8 kop. 04 w posz., 8.07 w zaofiarowaniu. Kupony celne po rs. 1.61 w poszuk., 1.62¾ w zaofiarow. Srebro po rs. 1 kop. 08 w posz., rs. 1 kop. 10 w zaofiarowaniu. Dyskonto prywatne 4% — 5½%. Bilety Banku Państwa 5% I-ej emisji nie podlegające konwersji 103.25 w posz. Bilety II-giej emisji rs. 103 k. 12½ płacono. Bilety VI-ej emisji rs. 103 kop. — płacono, 6% renta złota z roku 1883-go rs. 166.25 w posz., — 5% renta złota z roku 1883-go 165 k. 75 w posz., 4% pożyczka złota z roku 1889-go —.— nienotow., 4% pożyczka złota z r. 1890-go —.— nienotow., 5% pożyczka wschodnia II-ej emisji 103 k. — płacono, III-ej emisji 105.— płacono. Pożyczka premjowa I-ej emisji z roku 1864-go 243 59 płacono. Premjówki II-ej emisji z roku 1866-go 221.75 płacono. Listy premjowe szlacheckie sztuki pełnoopłacone rs. 193 kop. 50 płacono, 5% renta rus. rs. 104 kop. 25 płacono, 4% pożyczka wewnętrzna z roku 1887-go I-szej emisji 94.75 płacono, drugiej emisji rs. — kop. — nie notow., trzeciej emisji —.— nie notow., IV-ej emisji —.— nie notow. 4½% pożyczka wewnętrzna I-ej serji rs. 99 kop. 75 w poszukiw., II-ej serji rs. — kop. — nie not., 4½% listy zastawne Towarzystwa wzajemnego kredytu ziemskiego rs. 158 50 w poszukiwaniu, 5% listy zastawne ziemskie Królestwa Polskiego rs. 101 kop. 75 w posz.; 6% listy zastawne wileńskie rs. — kop. — nie notowano; 5% listy zastawne wileńskie rs. — kop. — nie notowano. Usposobienie giełdy mocne.

**Petersburg** 9-go grudnia. *(Telegram Ajencji półn.)* — Rynek zbożowy i produktowy. Pszenica b. cicho. Saksonka za czetwert wagi pudów — do rs. 10 kop. 25 płacono. Samarka za czetwert wagi — pudów rs. 10 kop. — płacono; nowa z odbiorem w Rewlu w listopadzie za czetwert rs. 9 k. 75 płacono. Żyto cicho rs. 8 kop. 50 płacono, rs. 8 kop. 25 z workami płacono. Owies cicho, w towarze gotowym na potrzeby miejskie rs. 4 kop. 70 do rs. 5 k. 20 płacono. Mąka cicho, żytnią z okolic Moskwy rs. 9 kop. 20 do rs. 9 kop. 50 płacono. Jęczmień rs. 9 kop. 15 płacono. Łój za berkowiec dziesięciopudowy rs. 55.— płacono. Cukier rafinowany Koeniga I-go gatunku rs. 7.15 płacono; II-go gatunku rs. 7.05 płacono. Mączk cukrowa krystaliczna rs. 5 kop. 50 do rs. —.— płacono. Mączka cukrowa mielona rs. — kop. — nie not.

**Berlin** 9-go grudnia. *(Telegram pryw. Kur. War.)* — Nastrój giełdy dzisiejszej nie wykazywał zmian większych i był dość ospały. Ujemnie oddziaływa na giełdę mniejsza obfitość gotówki. Na rynku rubli i wartości russkich pokup dobry. Ruble w tranzakcjach końcomiesięcznych osiągały początkowo 202.—, a w chwili urzędowego zamknięcia obrad 201.75. W porównaniu z wczorajszemi kursami podniosły się banknoty russkie w obrotach natychmiastowych o drobnostkę, a w dostawowych pozostały bez zmiany. Warszawa krótkoterminowa niżej o 10 fen., a krótki Petersburg lepiej o 20 fen., Petersburg długoterminowy zaś o 30 fen. Przekazy na Wiedeń krótkie tyleż co i onegdaj (169.30), podczas gdy długoterminowe wyżej o 10 fen. (168.50). Listy zastawne ziemskie podniosły się o 10 kop., a pożyczki wschodnie III-ej emisji o 20 kop., listy likwidacyjne natomiast obniżyły się o 20 kop. (62.20). Bez zmiany notowano 4½% listy zastawne russkie, 4% pożyczki konsolidowane russkie z r. 1880-go, pożyczki premjowe russkie z r. 1866-go II-ej em. i kupony celne, mniej zaś premjówki russkie z r. 1864 I-ej ser. Więcej płacono za 6% russkie renty złote z r. 1883-go. Akcje kredytowe austrjackie straciły ⅓%. Dyskonto prywatne podskoczyło o ⅓% (165). Żyto podrożało dziś dzięki lepszemu pokupowi; towar gotowy wyżej o 1 m. 50 fen., a dostawowy o 50 fen.

**Berlin** 9-go grudnia. *(Telegr. pryw. Kurjera Warsz.)* —

| | | | |
|---|---|---|---|
| Bil. bank. rus. w tr. nat. | 201.60 | Akcje d. ż. w. wied. | —.— |
| Weksle na Warszawę | 201.40 | Akcje kredytowe | 165.— |
| Wek. na Petersb. krót. | 201.— | Wek. na Londyn kr. | —.— |
| Wek. na Petersb. dług. | 200.20 | „ „ „ dł. | —.— |
| Bil ban. russk. na dost. | 201,75 | Żyto w tow. gotow. | 136.75 |
| Wschodnia poż. II em. | 66.— | Żyto na wiosnę | 137.— |
| Listy zast. serji I-ej | 63.50 | | |

Kursy z d. 8-go grudnia 201.60 201.50, 200.80, 199.90 201,75. 65.80, 63.40 165.30 135,25, 136.50.

## Sprawozdania z targów.

**Wywóz russkich otrąb.** Z Kurska donoszą, iż obroty otrębami są bardzo ożywione. Ceny od dni kilku podniosły się o 1 kop. na pudzie, głównie dzięki zakupom dokonanym przez niemieckich kupców i eksporterów, celem wysłania towaru przez Kowel i Iłowo koleją nadwiślańską, która obiecała dać refakcję rs. 6 na wagonie. Ponieważ eksporterzy zobowiązali się wysyłać transporty nie mniejsze nad 30 wagonów, a warunku tego dotrzymać nie mogli, umowa więc z koleją nadwiślańską została zerwana. W dalszym ciągu ładunki otrąb skierowane zostały, z inicjatywy kolei moskiewsko-kurskiej, z Kurska przez Orzeł do Rygi, a ztamtąd do Lubeki i Hamburga.

— **Magazyny tranzytowe** przy stacji Praga¹ kolei warszawsko-terespolskiej.

Sprawozdanie z dnia 7-go grudnia 1892 r.

| | wyszło: | | przyszło | pozostaje: | |
|---|---|---|---|---|---|
| Żyta | — | wag. | | 11 | wagonów |
| Owsa | 1 | " | 1 | 86 | " |
| Mąki żytniej | — | " | | 4 | " |
| Mąki pszennej | — | " | | 16 | " |
| Kaszy jaglanej | — | " | 3 | 160 | " |
| Kaszy gryczanej | — | " | 1 | 22 | " |
| Ryżu | — | " | 1 | 2 | " |
| Pszenicy | — | " | | 6 | " |
| Jęczmienia | 1 | " | | 44 | " |
| Grochu | 2 | " | 1 | 6 | " |
| Gryki | — | " | | 19 | " |
| Cebuli | — | " | | — | " |
| Fasoli | — | " | | 8 | " |
| Łoju | — | " | | 3 | " |
| Makuchów | — | " | | — | " |
| Mąki kartoflanej | — | " | | 4 | " |
| Cukru | 1 | " | | 3 | " |
| Konopi | — | " | | — | " |
| Kukurydzy | — | " | | 3 | " |
| Mąki kukur. | — | " | | — | " |
| Tranu | — | " | | — | " |
| Razem | 5 | wag. | 7 | 397 | wagonów. |

Ceny zboża wynosiły:

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Pszenica | od — | do — | kop. | za | pud |
| Żyto | od 73 | do 84 | " | | " |
| Jęczmień | od 74 | do 89 | " | | " |
| Owies | od 72 | do 93 | " | | " |
| Kasza jaglana | od 92 | do 103 | " | | " |
| Gryka | od 86 | do 95 | " | | " |

**Nafta.** Związek większych firm naftowych w Baku w celu unormowania teraźniejszej produkcji, można uważać za zawarty. Firma Rotszylda zagwarantowała sobie u przemysłowców tamtejszych produkcję roczną nafty, dochodzącą do 30 miljonów pudów. Firma zaś gwarantuje ze swej strony producentom stałą cenę 9 kop. za pud.

**Łoju** ceny, jak nam donoszą, podniosły się cokolwiek na głównych rynkach zbytu. W Rostowie żądają rs. 4.70 za pud. U nas ceny bez zmiany; płacą rs. 5.10 do 5.15 za pud.

## ODPOWIEDZI REDAKCJI.

— *Panu W. W.* — Prezes dyrekcji teatrów warszawskich, pułkownik Karandiejew, powraca w nadchodzącą sobotę.

— *Panu K.* — Sprawa własności *Gazety radomskiej* dotąd rozstrzygnięta nie została. Podobno ubiega się o nią kilka osób, w tej liczbie właściciel księgarni w Radomiu, wychowaniec uniwersytetu, p. Tadeusz Wędrychowski, oraz właściciel zakładu drukarsko-litograficznego tamże, p. Józef Grodzicki, wreszcie obywatel, p. Krassowski.

— *Panu Gustawowi D.*—Jest znanym pedagogiem i właśnie w tym celu na rok cały wyjechał do M. Najbardziej, w znaczeniu ogólnem, prawny. Co do kandydata, o którym sz. pan wspomina, powinien, lecz ręczyć nie możemy, nie znając go osobiście. Adresami służyć nie możemy: bralibyśmy odpowiedzialność w sprawach, które przekraczają naszą kompetencję. W tej materji może udzielić wskazówek *Przegląd pedagogiczny*.

— *Panu Wegmajstrowi.*—Zapytuje pan, czy jest rzeczą możliwą zamiana gruntu włościańskiego na dworski. Otóż odpowiedź twierdząca na powyższe pytanie mieści się w art. 22-im i 23-im Najwyższego ukazu z d. 19-go lutego 1864-go r. („Dziennik praw", tom 62-gi, str. 4-ta i nast.), które najwyraźniej pozwalają włościanom, ilekroć znajdą to dla siebie dogodnem, zawierać pomiędzy sobą lub z dziedzicem układy o zamianę gruntów uwłaszczonych. Na mocy postanowienia Komitetu urządzającego z dnia 6-go sierpnia 1864-go roku (Zbiór post. Kom. urządz.", tom I-szy, str. 270-ta), tudzież Najwyżej zatwierdzonego d. 20-go grudnia 1880-go r. zdania rady państwa (Godlewski, „Zbiór praw", t. 19 ty, str. 20-ta), zatwierdzenie układów o przenoszenie osad, tudzież o separację i zamianę gruntów uwłaszczonych, należy do urzędu gubernjalnego do spraw włościańskich, który to urząd przekonać się przytem powinien: 1) że układy te nastąpiły z dobrowolnej umowy obu stron i że wszelkie ich warunki dokładnie są znane włościanom; 2) że wspomniane układy zgodne są z przepisami ukazów o urządzeniu włościan i z osnową postanowień, uzupełniających owe ukazy i 3) że wskutek tych układów nie zmniejszy się wartość osad włościańskich. Dla wszechstronnego poznania kwestji radzimy przejrzeć także art. 24-ty wyż wspomnianego ukazu 1864-go r., postanowienie Komit. urządz. z dnia 2-go września 1865-go r. o separacji gruntów („Dziennik praw", tom 63-ci, str. 279-ta), tudzież Najwyżej zatwierdzone d. 29-go grudnia 1875 go r. przepisy o obowiązkowej separacji i zamianie gruntów szachownicowych (Godlewski, „Zbiór praw", tom 8-my, str. 71-sza).

## ODPOWIEDZI ADMINISTRACJI.

— *Panu F. Pol. w Olkuszu.* — Rs. 3 otrzymaliśmy; *Kurjer* podług adresu wysłany.

## Sprawozdanie meteorologiczne

z d. 9-go grudnia 1892 r.

### (według spostrzeżeń stacji warszawskiej)

| | Barom. | Wilgot. | Wiatr | Temp. C. | = | Temp. R. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| D. 8-go g. 9 w. | 746.0 | 96 | Z | —3.0 | = | —2.4 |
| D. 9-go g. 7 r. | 748.9 | 96 | Z | —3.3 | = | —2.6 |
| g. 1 pp. | 749.3 | 96 | PdZ | —0.4 | = | —0.3 |

W ciągu d. 8-go b. m.) Temperatura najniższa C. —6.7 = R. —5.3
najwyższa C. —0.8 = R. —0.6
Wysokość wody spadłej mm. 0.7.



## TABELA WYGRANYCH

**w pierwszym dniu ciągnienia V-ej klasy 159-ej Loterji klasycznej.**

Dnia 9-go grudnia 1892-go roku.

| Nr | Wygrał rs. | Nr | Wygrał rs. |
|---|---|---|---|
| 266 | 400 | 8903 | 400 |
| 673 | 400 | 13846 | 400 |
| 867 | 400 | 15319 | 1,000 |
| 935 | 400 | 15594 | 1,000 |
| 1206 | 400 | 22058 | 400 |
| 5141 | 1,000 | 23370 | 400 |
| 7614 | 1,000 | | |

**Po rs. 200 wygrały NN-ra:**

| | | | |
|---|---|---|---|
| 467 | 7418 | 13700 | 18910 |
| 1131 | 7979 | 15111 | 19785 |
| 3766 | 12661 | 15956 | 20204 |
| 5578 | 13044 | 18465 | 22600 |

**Po rs. 100 wygrały NN-ra:**

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 808 | 3952 | 10402 | 14284 | 19985 | 23007 |
| 1116 | 5633 | 10517 | 14365 | 20701 | 23124 |
| 1319 | 5811 | 11064 | 15323 | 20718 | 23350 |
| 1461 | 7608 | 11156 | 17051 | 20839 | |
| 1657 | 8052 | 11868 | 18289 | 21962 | |
| 1861 | 10059 | 13230 | 18918 | 22593 | |

**Po rs. 80 wygrały NN-ra:**

| | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 23 | 2640 | 5262 | 7037 | 10002 | 12177 | 14234 | 16246 | 17948 | 20409 | 22279 |
| 34 | 2712 | 63 | 49 | 5 | 96 | 69 | 16323 | 18038 | 33 | 80 |
| 81 | 22 | 81 | 55 | 62 | 12231 | 14308 | 67 | 76 | 38 | 22316 |
| 142 | 79 | 5303 | 80 | 10104 | 46 | 22 | 84 | 99 | 80 | 39 |
| 72 | 2829 | 23 | 85 | 10217 | 50 | 72 | 16400 | 18138 | 20574 | 44 |
| 272 | 47 | 56 | 7109 | 29 | 63 | 75 | 84 | 18353 | 20654 | 88 |
| 331 | 63 | 5415 | 49 | 38 | 87 | 14401 | 16569 | 81 | 71 | 22406 |
| 512 | 71 | 40 | 7217 | 10347 | 12406 | 10 | 81 | 18424 | 20730 | 30 |
| 48 | 92 | 5505 | 45 | 77 | 13 | 91 | 16720 | 67 | 66 | 43 |
| 65 | 2979 | 81 | 54 | 10493 | 12546 | 96 | 79 | 76 | 78 | 61 |
| 638 | 83 | 92 | 7523 | 10514 | 66 | 14576 | 92 | 96 | 81 | 68 |
| 76 | 3008 | 5649 | 61 | 28 | 89 | 14609 | 97 | 18548 | 20804 | 85 |
| 81 | 11 | 93 | 7622 | 41 | 12631 | 44 | 16807 | 68 | 13 | 22501 |
| 98 | 79 | 94 | 82 | 50 | 32 | 14720 | 35 | 18627 | 49 | 23 |
| 701 | 3164 | 5718 | 7728 | 10620 | 98 | 74 | 73 | 63 | 20915 | 59 |
| 77 | 96 | 23 | 45 | 46 | 12701 | 82 | 80 | 72 | 79 | 63 |
| 80 | 3205 | 34 | 56 | 10763 | 17 | 14835 | 85 | 18705 | 21023 | 84 |
| 834 | 63 | 54 | 7811 | 71 | 31 | 77 | 16940 | 77 | 42 | 22648 |
| 52 | 3307 | 62 | 65 | 73 | 37 | 15144 | 80 | 18834 | 91 | 49 |
| 66 | 54 | 5802 | 83 | 83 | 64 | 93 | 17028 | 74 | 93 | 68 |
| 89 | 92 | 15 | 7989 | 97 | 97 | 99 | 31 | 18960 | 21108 | 90 |
| 90 | 3428 | 16 | 8040 | 10821 | 12811 | 15205 | 49 | 78 | 53 | 22789 |
| 91 | 47 | 28 | 79 | 25 | 12 | 15360 | 66 | 19035 | 59 | 22828 |
| 92 | 3520 | 33 | 85 | 52 | 68 | 15422 | 83 | 40 | 61 | 50 |
| 921 | 44 | 38 | 8124 | 74 | 12938 | 24 | 90 | 49 | 21222 | 97 |
| 85 | 48 | 41 | 45 | 76 | 50 | 45 | 91 | 63 | 52 | 22982 |
| 1008 | 62 | 63 | 62 | 10926 | 75 | 68 | 17103 | 78 | 80 | 23013 |
| 25 | 3606 | 5911 | 90 | 11050 | 87 | 79 | 37 | 89 | 93 | 40 |
| 27 | 10 | 28 | 8208 | 78 | 13007 | 91 | 41 | 96 | 21316 | 43 |
| 69 | 19 | 50 | 46 | 11110 | 47 | 15517 | 50 | 19173 | 42 | 23154 |
| 1122 | 74 | 6006 | 8393 | 23 | 57 | 36 | 97 | 89 | 81 | 60 |
| 1311 | 3700 | 7 | 99 | 28 | 13135 | 15630 | 17212 | 90 | 21504 | 23225 |
| 67 | 25 | 32 | 8421 | 11205 | 64 | 47 | 13 | 19247 | 54 | 28 |
| 97 | 48 | 92 | 8538 | 97 | 77 | 66 | 41 | 19330 | 93 | 53 |
| 1423 | 80 | 6137 | 8635 | 11371 | 90 | 70 | 46 | 31 | 21604 | 79 |
| 49 | 3902 | 38 | 80 | 11424 | 13250 | 85 | 54 | 19408 | 39 | 81 |
| 1517 | 11 | 79 | 8763 | 25 | 57 | 15700 | 93 | 89 | 78 | 86 |
| 58 | 49 | 97 | 86 | 41 | 13305 | 18 | 17347 | 19526 | 89 | 98 |
| 1730 | 4023 | 6244 | 8937 | 66 | 42 | 33 | 49 | 19616 | 21723 | 23305 |
| 32 | 4160 | 6368 | 9056 | 68 | 68 | 78 | 61 | 65 | 26 | 34 |
| 94 | 98 | 94 | 80 | 71 | 72 | 15810 | 76 | 67 | 61 | 36 |
| 1801 | 4225 | 6420 | 83 | 11507 | 13418 | 40 | 91 | 72 | 64 | 66 |
| 35 | 39 | 23 | 9129 | 11601 | 56 | 92 | 17417 | 19713 | 21837 | 23403 |
| 59 | 4398 | 51 | 49 | 10 | 13543 | 15902 | 43 | 62 | 44 | 11 |
| 86 | 4431 | 53 | 9220 | 46 | 52 | 28 | 52 | 19841 | 48 | 12 |
| 1966 | 32 | 82 | 33 | 11703 | 80 | 43 | 74 | 19917 | 52 | 34 |
| 68 | 82 | 6531 | 56 | 12 | 13641 | 97 | 17507 | 61 | 60 | 46 |
| 99 | 4547 | 53 | 68 | 64 | 13713 | 16012 | 30 | 93 | 68 | 48 |
| 2047 | 85 | 56 | 9417 | 72 | 67 | 24 | 76 | 20029 | 21917 | 65 |
| 2137 | 4650 | 58 | 25 | 11814 | 84 | 31 | 17600 | 35 | 23 | 75 |
| 59 | 60 | 6676 | 85 | 80 | 13806 | 33 | 66 | 50 | 32 | |
| 79 | 64 | 92 | 9617 | 96 | 63 | 54 | 69 | 20112 | 34 | |
| 95 | 4773 | 6706 | 18 | 11907 | 13934 | 16104 | 17723 | 21 | 75 | |
| 2321 | 90 | 22 | 9716 | 12009 | 14022 | 68 | 35 | 58 | 22020 | |
| 97 | 4850 | 49 | 9824 | 52 | 49 | 80 | 97 | 20233 | 84 | |
| 2411 | 4923 | 6838 | 48 | 82 | 14107 | 81 | 98 | 36 | 22128 | |
| 21 | 74 | 46 | 9943 | 12100 | 8 | 93 | 17802 | 41 | 22220 | |
| 36 | 5042 | 60 | 76 | 21 | 20 | 16225 | 95 | 72 | 45 | |
| 2549 | 5161 | 7036 | — | 57 | 23 | 35 | 17908 | 76 | 54 | |

W drukarni *Kurjera warszawskiego*—Plac Teatralny Nr 473c (nowy 9). Дозволено Цензурою Варшава 27 Ноября (9 Декабря) 1892 г.
**Redaktor Franciszek Olszewski.—Wydawcy: Wacław Szymanowski i Antoni Pietkiewicz (Adam Pług).**